

Správní právo procesní

-
-
- **Rozsah působnosti správního řádu**
  - **Vztah správního řádu ke zvláštním úpravám**
  - **Zásady činnosti správních orgánů**
  - **Zásady správního řízení**

doc.JUDr.Soňa Skulová, Ph.D.

Správní právo procesní

Rozsah působnosti správního řádu

Správní řád = „kodex“ činnosti, *procesních forem* veřejné správy.

(zákonný termín „*postup*“)

Správní právo procesní

Není zařazena úprava **faktických úkonů**
(bezprostředních zákroků,...).

- Z jakého důvodu ?

Správní právo procesní

Správní řád obsahuje úpravu :

jednotlivých postupů (forem) veřejné správy:

- **Správního řízení**

(=proces vydávání individuálních správních aktů)

= „rozhodnutí“

(mnoho druhů na mnoha úsecích veřejné správy).

In - **část 2. a 3. zákona :**

Obecná ustanovení o správním řízení

Zvláštní ustanovení o správním řízení.

Správní právo procesní

- **Veřejnoprávních smluv** (2 a vícestranné úkony- „dohody“)
(částečně i materiální úprava)
In část 5. zákona.
- **Opatření obecné povahy** (=proces vydávání
Správních aktů *smíšené* povahy)
In část 6. zákona.
- tzv. **Jiných úkonů** (dle části 4. – vyjádření,osvědčení, sdělení).
In část 4. Zákona („zbytková“ kategorie).

Správní právo procesní

Nastavení **působnosti správního řádu**

(= věcná a osobní působnost).

Formou kombinace

■ **pozitivního**

= **vztahuje se na** .....“ *postup orgánů moci výkonné, orgánů ÚSC, dále také jiných orgánů, jakož i právnických a fyzických osob*

(= „správní orgány“), **pokud**

vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

(= vrchnostenská správa). "

Správní právo procesní

- **a negativního** vymezení:
= **nevztahuje se** na:
  - OP, ObchP a PracP úkony
prováděné správními orgány
(tedy kdy nejde o vrchnostenskou správu),
  - Na vztahy **mezi orgány téhož ÚSC** při výkonu samost. působnosti,
  - + implicite – na **vztahy nadřízenosti a podřízenosti uvnitř veřejné správy.**

Subsidiární (podpůrná) působnost správního řádu

„Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.“ (§1 odst. 2)

TEDY: **Existuje-li** pro daný postup (pojem, institut) odlišná úprava ve zvláštním zákoně, použije se **přednostně tato zvláštní úprava.**

Pokud nikoliv, aplikuje se **správní řád.**

Zásada subsidiarity:

- Týká se **mnoha** zvláštních **zákonů**.
- **Různý rozsah** odchylek v různých zvláštních zákonech.
- Zásada subsidiarity neplatí pouze pro správní řízení, ale **pro všechny postupy** upravené ve správním řádu.

Zvláštnost nastavení působnosti:

- ***Části čtvrté:***

= „vnitřní“ podpůrnost v rámci úpravy spr. řádu

(§ 177 odst. 2 + § 158 odst. 1, + specifičnost úpravy usnesení podle § 156 odst. 2 + § 158 odst. 2).

- ***Základních zásad činnosti správních orgánů:***

= „univerzální“ působnost pro výkon veřejné správy

(§ 177 odst. 1 + 180 odst.2).

Základní zásady činnosti správních orgánů

(§§ 2 – 8 správního řádu)

1. Rozsah působnosti (viz shora)

a původ zásad:

- tradice, ústavní, mezinár., evropský,
- principy „dobré správy“ (= širší katalog)

Správní právo procesní

- **2. Význam, závaznost a aplikace zásad**
  - právně závazné (vč. implicitních, nepsaných)
  - Jde o principy zákonné úpravy
  - interpretační pravidlo (systemat. výklad při aplikaci konkrétních pravidel)
  - působí současně (systém), někdy nutné poměrování
  - působí *praeter legem* (pokud pravidlo nestanoví jinak)
  - zvláštní důležitost pro správní uvážení (diskreční pravomoc).

Správní právo procesní

---

3. Jednotlivé základní zásady činnosti SO:

Zákon je nepojmenovává, ale závazně stanoví.

Označení – používané v evropském, mezinárodním kontextu

(+ tradice).

- **Zásada legality (zákonnosti)** – je základem a rámcem pro ostatní zásady.

Správní právo procesní

- **Zásada proporcionality (přiměřenosti) a její komponenty:**
  - **Zákaz zneužití správního uvážení**
  - **Zásada ochrany dobré víry a oprávněných zájmů**
  - **Zásada souladu s veřejným zájmem**
  - **Zásada subsidiarity (zásada preference smírného odstranění rozporů), preference**
- **Zásada legitimního očekávání (a předvídatelnosti),**

Správní právo procesní

- **Zásada materiální pravdy,**
- **Zásada procesní rovnosti a nestrannosti postupů správních orgánů,**
- **Zásada veřejné správy jako služby a ochrany práv dotčených osob,**
- **Zásada spolupráce správních orgánů a souladnosti postupů,**
- **Zásada rychlosti a hospodárnosti postupů (procesní ekonomie).**

+ (tradiční) *zásady správního řízení* .

x x x

Správní právo procesní

---

4. Exkurz:

Pojem „dobrá správa“ , „principy dobré správy“

- uplatňován v *evropském správním prostoru*.

Společný hodnotový a právní základ.

Jsou právní i neprávní (etika, efektivnost) povahy.

Pracuje s nimi Veřejný ochránce práv.

*Základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2-8 SŘ) –
slouží jejich naplňování.*